

**Тернопільський національний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України**

**Кафедра
управління та
економіки
фармації з
технологією ліків**

Силабус навчальної дисципліни

«ФАРМАКОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»

Спеціальність	226 Фармація, промислова фармація
Освітня програма	Фармація
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Статус дисципліни	Вибіркова
Рік підготовки	2-й рік підготовки / III і IV семестри
Мова викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС	6,0
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 8 год. Практичні заняття - 28 год Самостійна робота – 144 год
Форма підсумкового контролю	Залік
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектори: Доктор фармацевтичних наук, професор Грошовий Тарас Андрійович, grochovuy@tdmu.edu.ua. Кандидат фармацевтичних наук, доцент Покотило Олена Олександрівна, pokotylo@tdmu.edu.ua. Практичні: Кандидат фармацевтичних наук, доцент Покотило Олена Олександрівна, pokotylo@tdmu.edu.ua.
Місцезнаходження кафедри та місце проведення курсу	Кафедра управління та економіки фармації з технологією ліків, м.Тернопіль, вул. Руська, 36, 1 поверх, 46001; тел. (0352) 24-53-80; сайт кафедри https://gt.tdmu.edu.ua/ , e-mail upk_ekon@tdmu.edu.ua
Дні занять	Згідно діючого розкладу лекцій і практичних занять
Консультації	Очні та/або дистанційні, індивідуальні та/або групові консультації проводяться на кафедрі управління та економіки фармації з технологією ліків щоденно з 15.30 до 20.00, за домовленістю та/або попереднім записом
Розміщення	https://moodle.tdmu.edu.ua/course/view.php?id=1920

2. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма з дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров'я» розроблена для здобувачів вищої освіти, які навчаються у Тернопільському національному медичному університеті імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України за освітньою програмою «Фармація» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація.

Робоча програма розроблена згідно відповідного робочого навчального плану, обговореного і затвердженого на засіданні вченої ради Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України протоколом № 5 від 26.04.2022 р. та введеним у дію наказом № 127 від 26.04.2022 р.

3. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров'я» є: формування системних знань і розуміння концептуальних основ про основні принципи і методи фармакоекономічних досліджень (ФД), що використовуються при проведенні оцінки технологій охорони здоров'я (ОТОЗ) при формуванні порядку прийняття рішень і політики охорони здоров'я в цілому.

У результаті вивчення дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров'я» здобувач вищої освіти повинен знати:

- Основні юридичні аспекти, що регламентують проведення оцінки медичних технологій, політики в галузі забезпечення лікарськими засобами;
- Основні принципи доказової медицини: поняття, методологія, фундаментальні принципи, основні терміни доказової медицини, об'єктивні причини формування принципу доказовості в галузі охорони здоров'я;
- Основи фармакоекономіки як науки: мета, задачі, предмет та об'єкти вивчення, споживачі результатів фармакоекономічних досліджень;
- Основні фармакоекономічні категорії, їх характеристика і значення для проведення фармакоекономічних досліджень;
- Основи фармакоепідеміології як сучасної прикладної науки: мета та задачі, практичне значення, суть та завдання;
- Основні підходи до проведення якісних і кількісних фармакоепідеміологічних досліджень споживання лікарських засобів;
- Основні правила здійснення фармаконагляду;
- Основи фармакоінформатики як науки;
- Класифікацію фармакоекономічних витрат;
- Математичне моделювання у фармакоекономіці (дерево рішень, математична модель Маркова);
- Загальні положення про методи фармакоекономічного аналізу;
- Метод фармакоекономічного аналізу “загальна вартість захворювання”;
- Метод фармакоекономічного аналізу “мінімізація витрат”;
- Метод фармакоекономічного аналізу “витрати - ефективність”;
- Принципи оцінки показників корисності медичних технологій: «якість життя», QALY та DALY. Інструменти для оцінки “якості життя”;
- Метод фармакоекономічного аналізу “витрати - корисність (утилітарність)”;
- Метод фармакоекономічного аналізу “витрати - користь (вигода)”;
- Аналіз чутливості результатів фармакоекономічних досліджень;
- Значення фармакоекономічних досліджень в процесі прийняття рішень і формування державної політики в галузі охорони здоров'я;
- Фармакоекономічне обґрунтування відбору лікарських засобів до Переліку життєво-необхідних і найважливіших лікарських засобів;
- Шляхи оптимізації витрат на охорону здоров'я населення.

У результаті вивчення дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров'я» здобувач вищої освіти повинен вміти:

- Проводити пошук наукових інформаційних джерел в міжнародних наукометричних системах PubMed, NICE, Cochrane Library, Web of Science, Scopus, Elsevier, Springer тощо, провідних веб-ресурсах Medscape, Uptodate, BMJ Best Practice, OnlineMedEd тощо;
- Здійснювати оцінку якості наукових публікацій результатів клінічних та фармакоекономічних досліджень лікарських засобів;
- Користуватися необхідною документацією і довідковою літературою для проведення фармакоекономічного аналізу;
- Проводити пошук фармакоепідеміологічних вихідних даних, необхідних для проведення фармакоекономічних досліджень, таких як безпека, ефективність, побічні ефекти, смертність, розмір і вид досліджуваної популяції;
- Класифікувати і розраховувати розмір прямих медичних, прямих немедичних і непрямих витрат системи охорони здоров'я;
- Проводити порівняльну фармакоекономічну оцінку окремих лікарських препаратів та окремих схем лікування;
- Розраховувати витрати держави на лікування окремих захворювань;
- Вирахувати витрати державних закладів охорони здоров'я на лікування хворого з певними захворюваннями;
- Вирахувати витрати державних закладів охорони здоров'я на лікування хворого з урахуванням рівня дисконтування;
- Проводити розрахунки впливу на бюджет;
- Проводити розрахунки аналізу чутливості вихідних даних фармакоекономічного аналізу;
- Аналізувати і користуватися інформацією формуляру медичного закладу;
- Проводити ABC і VEN – аналіз;
- Здійснювати комп'ютерний статистичний аналіз експериментальних даних результатів досліджень за допомогою стандартних програм Excel і здійснювати інтерпретацію результатів дослідження;
- Скласти звіт про проведені фармакоекономічні дослідження;
- Формулювати алгоритм процесу прийняття рішення щодо реалізації певної державної політики на базі отриманих даних фармакоекономічних досліджень.

4. Пререквізити та постреквізити дисципліни.

Пререквізити дисципліни. Вивчення дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров'я» орієнтується на базові знання з навчальних дисциплін, здобутих на попередніх рівнях освіти: фармакології, клінічної фармації, фармацевтичного права та законодавства, організації та економіки фармації, фармацевтичного маркетингу і менеджменту, системи якості у фармації, соціальної фармації, фармакоекономіки.

Постреквізити дисципліни. Вивчення дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров'я» надає відповідні знання, компетентності та програмні результати навчання для подальшого засвоєння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація. Дана дисципліна формує сучасний світогляд доктора філософії як майбутнього фахівця фармацевтичної сфери і забезпечує комплексний науковий підхід до вирішення сучасних фармацевтичних проблем пов'язаних з ефективним та безпечним фармацевтичним забезпеченням населення якісними і доступними лікарськими засобами та виробами медичного призначення.

5. Зміст навчальної дисципліни.

РОЗДІЛ І. «ФАРМАКОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я»

ТЕМА 1. Методологія оцінки технологій охорони здоров'я (ОТОЗ) як інструмент при формуванні порядку прийняття рішень у галузі охорони здоров'я.

Оцінка медичних технологій (НТА): визначення, головна мета, основні концепції, ключові елементи, переваги і шляхи впровадження системи НТА у практичну діяльність.

ТЕМА 2. Доказова медицина як сучасна методологія в галузі охорони здоров'я.

Доказова медицина: поняття, методологія, фундаментальні принципи, основні терміни доказової медицини, об'єктивні причини формування принципу доказовості в галузі охорони здоров'я. Місце технологій доказової медицини в прийнятті клінічного рішення лікаря. Принцип РІСО. Рівні доказовості інформації.

ТЕМА 3. Фармакоекономіка як наука, її значення для раціонального використання ресурсів у системі охорони здоров'я. Основні фармакоекономічні категорії при оцінці медичних технологій (лікарських препаратів).

Фармакоекономіка як наука: мета, задачі, предмет та об'єкти вивчення. Напрями використання фармакоекономічних результатів в охороні здоров'я. Діяльність міжнародного товариства фармакоекономічних досліджень. Національна лікарська політика і законодавча база, що регулює фармакоекономіку в Україні

ТЕМА 4. Основи фармакоінформатики.

Систематичні огляди. Мета-аналіз. Поняття інформаційної бази даних. База даних Кокрейна. База даних доказової медицини. Бібліографічні бази даних. Використання баз даних при проведенні фармакоекономічних досліджень при створенні нових лікарських засобів.

ТЕМА 5. Основи фармакоепідеміологічних досліджень. Система фармакологічного нагляду. Кількісні фармакоепідеміологічні дослідження споживання лікарських засобів.

Фармакоепідеміологія як сучасна прикладна наука: мета та задачі, практичне значення. Аналіз споживання та визначення потреби в лікарських засобах з використанням фармакоепідеміології. Методологія АТC/DDD і вимоги ВООЗ.

ТЕМА 6. Основні принципи фармакоекономічного аналізу.

Методичні підходи до проведення фармакоекономічного аналізу, запропоновані Міжнародним суспільством фармакоекономічних досліджень і результатів лікування (ISPOR). Етапи проведення фармакоекономічного аналізу. Загальна структура звіту про проведення фармакоекономічного аналізу.

ТЕМА 7. Моделювання як невід'ємна частина при проведенні фармакоекономічних досліджень. Метод математичного моделювання - "аналіз рішень" (дерево рішень). Математична модель Маркова.

Математичне моделювання: поняття, основні принципи. Об'єкти та види моделювання. Об'єктивні передумови щодо використання моделювання в фармакоекономіці. Етапи моделювання. Практичне значення математичного моделювання при проведенні фармакоекономічного аналізу.

ТЕМА 8. Витрати як основна фармакоекономічна категорія. Класифікація фармакоекономічних витрат.

Види, характеристика, класифікація і призначення фармакоепідеміологічних витрат. Характеристика прямих медичних і немедичних витрат.

ТЕМА 9. Метод фармакоекономічного аналізу «мінімізація вартості».

Характеристика методу, мета, завдання, умови проведення, особливості методу, основні етапи проведення, методика розрахунків, переваги і недоліки методу. Оригінальні, генеричні ЛЗ, біоеквівалентність ЛЗ.

ТЕМА 10. Метод фармакоекономічного аналізу «вартість-ефективність».

Загальна характеристика фармакоекономічного методу "вартість-ефективність": мета, умови проведення. Особливості методу, основні етапи проведення, методика розрахунків, переваги і недоліки методу, сфера практичного застосування. Вимоги до вибору одиниць ефективності терапії при проведенні фармакоекономічних досліджень за методом «вартість-ефективність».

ТЕМА 11. Метод фармакоекономічного аналізу «вартість-корисність».

Загальна характеристика фармакоекономічного методу "вартість-корисність (утилітарність)": мета, основні етапи проведення, методика розрахунків інкрементального показника

корисності, переваги і недоліки методу. Шкала рекомендованих граничних значень ICUR (ICER) в Україні.

ТЕМА 12. Метод фармакоекономічного аналізу «вартість-вигода». Аналіз чутливості результатів фармакоекономічних досліджень.

Загальна характеристика фармакоекономічного методу “вартість-вигода”: мета, основні етапи проведення, методика розрахунків коефіцієнту вигоди, значення, переваги і недоліки методу. Особливості практичного застосування. Фармакоекономічна оцінка вигоди витрат.

ТЕМА 13. Аналіз впливу на бюджет, як невід’ємна частина методології НТА.

Аналіз впливу на бюджет: теоретичні основи, методологія проведення і коректне надання результатів BIA.

ТЕМА 14. Фармакоекономічне обґрунтування відбору лікарських засобів до Переліку основних життєво-необхідних лікарських засобів.

Результати фармакоекономічних досліджень як один з критеріїв відбору лікарських засобів при формуванні Переліку основних лікарських засобів.

6. Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни

Необхідний рівень навчального процесу забезпечується за допомогою наступного обладнання: персональні комп’ютери, моноблоки, відеосистеми, комп’ютерне програмне забезпечення, навчальні таблиці, демонстраційні наочні матеріали, доступ до інтернету.

Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система) сайт персональних навчальних систем ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського навчальної дисципліни «Фармакоекономічний аналіз як один з інструментів оцінки медичних технологій в охороні здоров’я» <https://moodle.tdmu.edu.ua/course/view.php?id=1920>.

7. Навчальні матеріали та ресурси

Базові:

1. Конспекти лекцій.
2. Матеріали підготовки до практичних занять.
3. Наказ МОЗ України від 29.03.2021 № 593 "Про затвердження настанови з державної оцінки медичних технологій для лікарських засобів"
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 року № 1300 «Про затвердження Порядку проведення державної оцінки медичних технологій»
5. Наказ МОЗ України № 4 від 04.01.2022 «Про затвердження Порядку включення (виключення) лікарських засобів до (з) Національного переліку основних лікарських засобів та/або до (з) номенклатур лікарських засобів, що закуповуються за кошти державного бюджету для виконання програм та здійснення централізованих заходів з охорони здоров’я, із застосуванням державної оцінки медичних технологій»
6. Яковлєва Л.В. Фармакоекономіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Яковлєва Л.В. – Вінниця; Нова книга, 2009. – 208 с.
7. Заліська О.М. Фармакоекономіка: Підручник / За ред. Б.Л.Парновського. - Львів, Афіша, 2007.- 374 с.

Додаткові:

8. Державний експертний центр МОЗ України / Інтернет ресурс - <https://www.dec.gov.ua/>
9. Експертний комітет з відбору та використання основних лікарських засобів/ Інтернет ресурс - <https://eml-ukraine.org.ua/>
10. НТА Україна / Інтернет ресурс - <http://www.hta.ua/shho-take-hta>.
11. База стандартів медичної допомоги в Україні /Інтернет ресурс - <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/standards.html> – назва з екрану
12. Державний реєстр лікарських засобів України : веб-сайт. URL: <http://www.drlz.com.ua/>
13. Основні принципи виконання аналізу чутливості при проведенні фармакоекономічних досліджень / М.І. Гейніш, О.О. Покотило // Науково-технічний прогрес і оптимізація

- технологічних процесів створення лікарських препаратів: матеріали VII наук.-практ. конф. з міжнар. участю (27-28 вересня 2018 р.). – Тернопіль: ТДМУ, 2018. – с. 188.
14. Офіційний веб-сайт Міністерства охорони здоров'я України / Інтернет ресурс - <https://moz.gov.ua/>
 15. Перелік лікарських засобів згідно Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення / Інтернет ресурс - http://www.moz.gov.ua/ua/portal/lik_zas.html – назва з екрану
 16. Про Департамент оцінки медичних технологій/ Інтернет ресурс - https://dec.gov.ua/materials/departament_of_medical_technology_assessment/
 17. Фармакоекономіка в Україні: стан та перспективи розвитку : матеріали X наук.- практ. конф., м. Харків, 21 травня 2018 р. / редкол. : А. А. Котвіцька та ін. – Х. : Вид-во НФаУ, 2018. – 274 с.
 18. Фармакоекономіка в Україні: стан та перспективи розвитку: матеріали XI наук.-практ. INTERNET-конф., м. Харків, 24 травня 2019р. / редкол. : А.А. Котвіцька та ін. –Х. : Вид-во НФаУ, 2019. –226с
 19. Csanádi, M., Inotai, A., Oleshchuk, O., Lebega, O., Alexandra, B., Piniashko, O., Kaló, Z. (2019). Health Technology Assessment Implementation in Ukraine: Current Status and Future Perspectives. International Journal of Technology Assessment in Health Care, 35(5), 393-400. doi:10.1017/S0266462319000679
 20. I. Kamae. Health Technology Assessment in Japan. – Springer Singapore, Adis, 2019. – 268 p.
 21. ISPOR—The Professional Society for Health Economics and Outcomes Research/ Інтернет ресурс - <https://www.ispor.org/>
 22. National Institute for Health and Care Excellence (NICE) / Інтернет ресурс - <https://www.nice.org.uk/>
 23. Pharmacoeconomics: an overview, Desu Prasanna Kumar et al. UJP 2018, 07 (03)
 24. Sri Iakshmi G, Sai Shankar K, Desu Prasanna Kumar, Venkateswara Rao P. Pharmacoeconomics: an overview / Desu Prasanna Kumar et al. – UJP, 2018; 07 (03).
 25. The Centre for Assistive Technology and Connected Healthcare (CATCH) / Інтернет ресурс - <http://www.catch.org.uk/>
 26. World Health Organization. DDD Indicators. ATC/DDD methodology. Available from: [http://www.who.int/medicines/regulation/medicines-safety/toolkit_indicators/en/]

Інформаційні ресурси:

1. Сайт освітнього порталу ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського [Режим доступу: <https://moodle.tdmu.edu.ua/>]
2. Сайт Державного реєстру лікарських засобів України [Режим доступу: <http://www.drlz.com.ua/>]
3. Сайт Щотижневика Аптека [Режим доступу: <http://www.apteka.ua/>]
4. Сайт Експертного комітету з відбору та використання основних лікарських засобів [Режим доступу: <https://eml-ukraine.org.ua/>]
5. Сайт Національного Інституту Здоров'я Великобританії [Режим доступу: <https://www.nice.org.uk/>]
6. Сайт Державного експертного центру МОЗ України [Режим доступу: <https://dec.gov.ua/>]
7. Сайт ISPOR [Режим доступу: <https://www.ispor.org/>]

8. Система оцінювання

Залік проводиться на останньому практичному занятті, передбачає визначення рівня опанування дисципліни здобувачем вищої освіти на основі поточної успішності. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати при вивченні дисципліни, становить 200 балів.

ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Поточна успішність складається з:

- академічної успішності на практичних заняттях (оцінюється за дванадцятибальною

шкалою)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЇ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

Бали	Критерії оцінювання
1	Виставляється у тих випадках, коли здобувач вищої освіти не розкриває зміст навчального матеріалу, не виконав практичної роботи, не оформив протокол.
2	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він погано орієнтується в навчальному матеріалі, що виявляється шляхом пропонування йому додаткових запитань, виявляє незнання змісту виконання практичної роботи.
3	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, допускає грубі помилки у визначенні понять та при використанні термінології, виконав практичну роботу, частково оформив протокол.
4	Виставляється, коли здобувач вищої освіти орієнтується в основному матеріалі, але не може самостійно і послідовно сформулювати відповідь, спонукаючи викладача пропонувати йому навідні питання, фрагментарно виконав практичну роботу.
5	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, виконав практичне завдання не до кінця.
6	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він відтворює основний навчальний матеріал, але при його викладенні допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, визначення понять недостатні, характеризує загальні ознаки об'єктів, недооформив протокол заняття.
7	Виставляється здобувачу вищої освіти у випадку, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; допускає незначні порушення у послідовності викладення матеріалу, при використанні наукових понять та термінів, нечітко формулює висновки, орієнтується в методиці виконання практичної роботи, виконав її не в повному обсязі.
8	Виставляється у випадку, коли здобувач вищої освіти розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає неповні визначення понять; допускає неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, виконав практичну роботу, але допустив незначні помилки під час проведення дослідження.
9	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він розкриває основний зміст навчального матеріалу; дає повні визначення понять та термінів, допускаючи незначні порушення у послідовності викладення, самостійно, зі знанням методики виконав практичну роботу, але допустив неточності у послідовності проведення роботи.
10	Виставляється у тих випадках, коли здобувач вищої освіти виявляє повне знання фактичного матеріалу, вміє аналізувати, оцінювати та розкривати суть явищ і процесів; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; логічно будувати висновки, оформив протокол практичного заняття, допускаючи незначні помилки при застосуванні наукових термінів і понять.
11	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він показує глибокі, міцні та системні знання в об'ємі навчальної програми, безпомилково відповідає на всі запитання, обґрунтовано формулює висновки, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу, грамотно і послідовно, зі знанням методики, виконав практичну роботу; в повному об'ємі оформив протокол практичного заняття, правильно застосовуючи наукові терміни та поняття.
12	Виставляється здобувачу вищої освіти, коли він самостійно, грамотно і послідовно, з вичерпною повнотою, використовуючи дані додаткової літератури, відповів на запитання з проявом вміння характеризувати різноманітні явища та процеси; чітко та правильно дає визначення та розкриває зміст наукових термінів і понять, самостійно та правильно виконав практичну роботу, без помилок оформив протокол практичного заняття.

Оцінка за практичне/семінарське заняття вважається позитивною, якщо вона становить 4 і більше балів.

ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання успішності по завершенню вивчення дисципліни проводиться у формі заліку.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЇ З ДИСЦИПЛІНИ З ФОРМОЮ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ – ЗАЛІК

Залік проводиться на останньому практичному занятті, передбачає обчислення середнього балу успішності з практичних/семінарських занять з точністю до десятих (із використанням математичного заокруглення). В подальшому, здійснюється конвертація середнього балу успішності у 200-бальну шкалу оцінювання.

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої освіти за залік, становить 200.

12-бальна	200-бальна	12-бальна	200-бальна
4	116	8,3	161
4,1	117	8,4	162
4,2	118	8,5	163
4,3	119	8,6	164
4,4	120	8,7	165
4,5	121	8,8	166
4,6	122	8,9	167
4,7	123	9	168
4,8	124	9,1	169
4,9	125	9,2	170
5	126	9,3	171
5,1	127	9,4	172
5,2	128	9,5	173
5,3	129	9,6	174
5,4	130	9,7	175
5,5	131	9,8	176
5,6	132	9,9	177
5,7	133	10	179
5,8	134	10,1	180
5,9	135	10,2	181
6	137	10,3	182
6,1	138	10,4	183
6,2	139	10,5	184
6,3	140	10,6	185
6,4	141	10,7	186
6,5	142	10,8	187
6,6	143	10,9	188
6,7	144	11	189
6,8	145	11,1	190
6,9	146	11,2	191
7	147	11,3	192
7,1	148	11,4	193
7,2	149	11,5	194
7,3	150	11,6	195
7,4	151	11,7	196
7,5	152	11,8	197
7,6	153	11,9	198
7,7	154	12	200
7,8	155		
7,9	156		
8	158		
8,1	159		
8,2	160		

Отриманий здобувачем вищої освіти бал з дисципліни конвертується за шкалою Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до заліку за умов: відсутність академічної заборгованості; мінімальна кількість балів за академічну успішність (4,0); виконання всіх видів робіт, передбачених робочою програмою з дисципліни.

9. Політики навчальної дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності:

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/TNMU-polozhennia_pro_academich_dobroches.pdf та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти: дотримання правил техніки безпеки на заняттях; недопущення академічного плагиату, фальсифікації, фабрикації, списування, заборона використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань (в тому числі засобами електронного зв'язку), при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач має вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Політика щодо відвідування:

Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконувати правила внутрішнього розпорядку університету <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pravyla-vnutrishnogo-rozporyadku.pdf> та відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом <https://asu.tdmu.edu.ua/time-table/student>, дотримуватися етичних норм поведінки.

Присутність на занятті є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад: хвороба, відрядження, стажування, карантин тощо) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням з викладачем. Існує дні для консультацій, індивідуальних занять (щодня протягом тижня з 15.30 до 20.30).

Політика щодо перескладання:

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ТНМУ <https://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu.pdf>. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені викладачем терміни.

Політика щодо апеляцій:

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «[Положення про організацію, проведення поточного та підсумкового контролю та процедура його оскарження](https://drive.google.com/file/d/1vKSocYwDYCGG-dcB5v6xCQhW9x_QcfTT/view)» https://drive.google.com/file/d/1vKSocYwDYCGG-dcB5v6xCQhW9x_QcfTT/view.

Політика щодо конфліктних ситуацій:

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до [Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій в університеті](https://drive.google.com/file/d/1QhOFYLMicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view) https://drive.google.com/file/d/1QhOFYLMicU5HLDpSkLN4V_dkT0ujFfDw/view